

et Skrift opfordrede en Anden til Ulydighed mod Loven, burde ansees med Straf. En saadan Udtalelse maa jeg tilstaae at have savnet i den foreliggende Lov. Der er ligeledes en anden Betragtning, som her paatrænger sig mig, det er nemlig den, om ikke Loven savner en Bestemmelse for, hvorledes der skulde forholdes, naar En udgiver et Manuscript mod Førfatterens Villie. Det kan let blive oplyst, hvem der er den rigtige Førfatter, og Loven fastsætter kun Straf for Førfatteren, naar han kjendes; men derimod er der ikke angivet Noget om, hvorledes der skal forholdes, naar en Anden imod hans Villie udgiver et Skrift. Jeg skal nu tillade mig at gaae over til de enkelte Paragrapher. Med Hensyn til § 1 var det min Bestemmelse oprindeligt at foreslaae, at denne Paragraph aldeles skulde udgaae. Jeg kan nemlig ikke andet end finde den vilkaarlig og unødvendig. Det maa vistnok indrømmes, at Domstolene i saa Tilfælde ville være i Besiddelse af saamange Midler til at efterspore Ophavsmanden til en Lovovertrædelse, som den er, hvor den er i Besiddelse af et trykt Skrift, og det skulde forundre mig, om der nogenstunde havde været det Tilfælde, hvor de underordnede Domstole ikke vare komne paa Spor efter idetmindste hvem, der havde trykt Skriftet. Jeg skal imidlertid ikke videre forfølge denne Tanke, da jeg har opgivet den. Jeg er nemlig blevet gjort opmærksom paa, at den Bestemmelse, som er foreslaaet § 1, vil kunne lede til, at en mindre obivis Undersøgelsesmaade bliver anvendt, og da det tilmed er et ikke nyt Baand, der lægges paa Bogtrykkeren, saa har jeg troet, ikke videre at burde inlister paa, at Paragraphen bortfalder. Imidlertid er der, saaledes som Paragraphen staaer, Afskilligt, som jeg har tilladt mig at foreslaae forandret. Det er udtalt af den ærede Ordfører, ligesom det er udtalt i Præmisserne, at med Hensyn til de formelle Pressesørførelser vil Ansvarret i Regelen komme til at paahvile Bogtrykkeren. Jeg maa bemærke, at disse Foranstaltninger jo i Regelen maae antages at være trufne for at komme efter, hvem Førfatteren er, og, naar man altsaa opnaaer denne Hensigt, saa synes mig de Foranstaltninger, som ikke kunne an-

sees nødvendige dertil, at burde bortfalde som ikke alene overflødige, men ogsaa skadelige. Der er fordret, at intet Skrift maa trykkes, uden hos en berettiget Bogtrykker. Jeg kan ikke finde det Udtryk „berettiget“ nødvendigt, da enhver Bogtrykker i borgerlig Henseende maa ansees berettiget, og der naturligvis ikke kan tages Hensyn til Saadanne, som i Smugtrykke Bøger, da de jo vilde blive at straffe for ulovlig Næringsbrug, og jeg kan ikke gaae ind paa den Betragtningmaade, som den ærede Ordfører har gjort gjældende i denne Henseende. Men naar der til denne Bestemmelse er føiet, at, dersom han ikke gjør det, skal han straffes, og ikke alene han, men Enhver, som forhandler og paa anden Maade uddeler Skriftet, da trøer jeg ikke, at denne sidste Bestemmelse vil være i Conseqventis med den Grundsætning, som er udtalt, at det er Bogtrykkeren, som nærmest skal være ansvarlig. Jeg antager det nemlig for aldeles vist, at det vil være muligt gennem Forhandlingen at komme til Kundskab om, hvem Bogtrykkeren er, og, naar det er Tilfældt, saa seer jeg ikke, at der kan være nogen som helst Grund til at den, som forhandler Skrifter, skal belægges med Straf, da man derved afviger fra den opstillede Hovedgrundsætning, at Ansvarret kun skal paahvile Bogtrykkeren; og det synes ogsaa at være naturligt, da det er Bogtrykkeren, som træder nærmest i Forbindelse med Førfatteren og altsaa vil være den, der kan gjøres ansvarlig for hvem han er. Paa Grund heraf har jeg foreslaaet, at Forhandlerne kun skulle straffes, naar Bogtrykkeren ikke vilde være at finde; de Øvrige, der i Rækken anføres som dem, paa hvem Ansvarret skulde falde, mener jeg, at der aldeles ikke er nogen Anledning til at nævne, da man jo i ethvert Tilfælde vil kunne stikke sig den, som forhandler Skriftet. Naar jeg har brugt det almindelige Udtryk: „Enhver, som forhandler“, saa mener jeg ogsaa, at deri er indbefattet saavel Boghandleren eller Forlæggeren som Commissionairen eller en hvilken som helst Anden. En Ubillighed ved denne Paragraph forekommer det mig ogsaa at være, at den fastsætter Straf for Bogtrykkeren uden nogetsom helst Hensyn til det omhandlede Skrifts Indhold. Det kan være, at Strif-